

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини та тваринництва

Кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності, та публічного
управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету
ветеринарної медицини та
тваринництва

 Анатолій РЕВУНЕЦЬ

« 29 » _____ серпня _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ»

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: Н «Сільське, лісове, рибне господарства та
ветеринарна медицина»

Спеціальність: Н6 «Ветеринарна медицина»

Освітня програма: «Ветеринарна медицина»

Розробник: Якобчук В. П., канд. екон. н., професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної теорії,
інтелектуальної власності та публічного управління

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(*Валентина ЯКОБЧУК*)

Погоджено із гарантом освітньо-наукової програми «Ветеринарна медицина»

(*Тетяна КОТ*)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету ветеринарної медицини

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Голова НМК

(*Жанна РИБАЧУК*)

1. Опис початкової дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 змістовних модулів – 3	Галузь знань <u>21 «Ветеринарія»</u>	Обов'язкова
	Спеціальність <u>211 «Ветеринарна медицина»</u>	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		1-й
	Освітній ступінь: <i>доктор філософії</i>	Лекції
		20 год.
		Практичні
		20 год.
		Самостійна робота
		80 год.
Вид контролю:		
екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність та захист авторських прав» є формування у здобувачів вищої освіти системних знань і практичних навичок, необхідних для прийняття обґрунтованих управлінських та правових рішень у сфері інтелектуальної власності, зокрема щодо формування, використання та захисту портфеля прав інтелектуальної власності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: засвоєння фундаментальних понять, категорій і термінів у сфері інтелектуальної власності та авторського права; формування здатності орієнтуватися у видах об'єктів інтелектуальної власності, їх правових режимах та розпізнавальних особливостях; опанування теоретичних і методологічних засад управління об'єктами інтелектуальної власності; розвиток умінь застосовувати набуті знання для правового захисту результатів інтелектуальної діяльності у науковій та професійній сфері.

Процес вивчення навчальної дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК): **ЗК 1.** Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі ветеринарної медицини на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

б) спеціальних/фахових (СК): **СК 3.** Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері ветеринарної медицини та дотичні до неї міждисциплінарні проекти. **СК 4.** Здатність вести наукові дискусії на вітчизняному та міжнародному рівнях, відстоювати свою наукову позицію з дотриманням норм наукової етики і академічної чесності.

Програмні результати навчання (ПРН): **ПРН 2.** Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми сфери ветеринарної медицини державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних фахових вітчизняних та міжнародних наукових виданнях. **ПРН 5.** Планувати і виконувати експериментальні та теоретичні дослідження з ветеринарної медицини і дотичних до неї суміжних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично оцінювати та аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. **ПРН 7.** Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проекти, які дають можливість

переосмислити наявне та створити нове цілісне знання або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та практичні проблеми ветеринарної медицини з дотриманням норм біоетики, біобезпеки та професійної етики, врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та захист авторських прав» здобувач вищої освіти повинен **знати**: класифікацію об'єктів інтелектуальної власності; основні концепції та стратегії управління інтелектуальною власністю; світову систему охорони прав інтелектуальної власності; інституційно-правове поле функціонування інтелектуальної власності в Україні; основи патентно-ліцензійної політики та порядок здійснення патентних досліджень; основи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності та їх маркетингу; порядок обліку та оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності в процесі їх комерціалізації; основи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності та принципи академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти повинен **уміти**: ідентифікувати та класифікувати об'єкти інтелектуальної власності; збирати й аналізувати патентну інформацію для проведення патентних досліджень; оформлювати заявки на набуття прав на об'єкти авторського права; оформлювати заявки на набуття прав на винаходи та корисні моделі; оформлювати заявки на набуття прав на промислові зразки та кваліфіковані зазначення походження товарів; оформлювати заявки на набуття прав на знаки для товарів і послуг; оформлювати заявки на набуття прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності; розраховувати вартість прав на об'єкти інтелектуальної власності; визначати економічний ефект від комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності; визначати збитки, завдані порушенням прав інтелектуальної власності; вирішувати проблеми економічного характеру, пов'язані з використанням і захистом інтелектуальної власності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Основи інтелектуальної власності.

Тема 1. Інтелектуальна власність у цивілізаційному розвитку суспільства.

1. Історичний розвиток концепції інтелектуальної власності.
2. Роль інтелектуальної власності в сучасному суспільстві.
3. Основні види інтелектуальної власності (авторське право, патенти, торговельні марки).
4. Вплив інтелектуальної власності на економіку і науково-технічний прогрес.
5. Виклики і перспективи інтелектуальної власності в умовах технологічного розвитку.

Тема 2. Правове регулювання інтелектуальної власності.

1. Поняття і основи правового регулювання інтелектуальної власності.
2. Національні та міжнародні нормативні акти.
3. Органи державної влади та їх роль в охороні інтелектуальної власності.
4. Особливості регулювання прав інтелектуальної власності в Україні.
5. Взаємозв'язок інтелектуальної власності з іншими правовими сферами.

Тема 3. Легітимне набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності.

1. Поняття легітимного набуття прав на інтелектуальну власність.
2. Процедури та вимоги для реєстрації об'єктів інтелектуальної власності.
3. Визнання та реалізація прав автора чи винахідника.
4. Передача прав інтелектуальної власності: ліцензії та договори.
5. Обмеження прав власника інтелектуальної власності та їх підстави.

Змістовний модуль 2. Комерціалізація та менеджмент інтелектуальної власності.

Тема 4. Інноваційна діяльність та трансфер технологій.

1. Поняття інноваційної діяльності та трансферу технологій.
2. Основні форми та механізми трансферу технологій.
3. Управління процесом трансферу технологій.
4. Інтелектуальна власність як інструмент підтримки інновацій.
5. Вплив трансферу технологій на економічний розвиток.

Тема 5. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності.

1. Суть і значення комерціалізації інтелектуальної власності.

2. Способи комерціалізації: продаж, ліцензування, франчайзинг.
3. Етапи та основні принципи комерціалізації.
4. Управління ризиками під час комерціалізації.
5. Роль інтелектуальної власності у формуванні бізнес-стратегій.

Тема 6. Управління інтелектуальною власністю в організаціях.

1. Організація процесу управління інтелектуальною власністю.
2. Основні функції менеджера з інтелектуальної власності.
3. Стратегічне планування інтелектуальної власності.
4. Оцінка вартості об'єктів інтелектуальної власності.
5. Захист інтелектуальної власності в бізнесі.

Змістовний модуль 3. Охорона та захист інтелектуальної власності.

Тема 7. Система правової охорони інтелектуальної власності.

1. Міжнародна система правової охорони інтелектуальної власності.
2. Міжнародні угоди та їх роль у захисті інтелектуальної власності.
3. Види об'єктів, що підлягають правовій охороні.
4. Особливості правової охорони в різних країнах.
5. Організації, що займаються охороною інтелектуальної власності (ВООІВ, ЄПВ, Укрпатент).

Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності.

1. Способи захисту прав інтелектуальної власності.
2. Адміністративні, судові та економічні методи захисту.
3. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.
4. Методи виявлення та протидії порушенням прав інтелектуальної власності.
5. Практика захисту інтелектуальної власності в Україні.

Тема 9. Інтелектуальна власність в умовах глобалізації.

1. Вплив глобалізації на інтелектуальну власність.
2. Проблеми захисту інтелектуальної власності в умовах цифрової економіки.
3. Роль інтелектуальної власності в міжнародній торгівлі.
4. Боротьба з піратством і контрафактною продукцією в умовах глобалізації.
5. Виклики та перспективи розвитку інтелектуальної власності в міжнародному контексті.

4. Структура навчальної дисципліни

Структура курсу	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
лекції		практ.	сам.р.	
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Основи інтелектуальної власності				
Тема 1. Інтелектуальна власність у цивілізаційному розвитку суспільства. Історичний розвиток концепції інтелектуальної власності. Роль інтелектуальної власності в сучасному суспільстві. Основні види інтелектуальної власності (авторське право, патенти, торговельні марки). Вплив інтелектуальної власності на економіку і науково-технічний прогрес. Виклики і перспективи інтелектуальної власності в умовах технологічного розвитку	14	2	2	10
Тема 2. Правове регулювання інтелектуальної власності. Поняття і основи правового регулювання інтелектуальної власності. Національні та міжнародні нормативні акти. Органи державної влади та їх роль в охороні інтелектуальної власності. Особливості регулювання прав інтелектуальної власності в Україні.	12	2	2	8

Взаємозв'язок інтелектуальної власності з іншими правовими сферами				
Тема 3. Легітимне набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності. Поняття легітимного набуття прав на інтелектуальну власність. Процедури та вимоги для реєстрації об'єктів інтелектуальної власності. Визнання та реалізація прав автора чи винахідника. Передача прав інтелектуальної власності: ліцензії та договори. Обмеження прав власника інтелектуальної власності та їх підстави.	14	2	2	10
Разом за змістовним модулем 1	40	6	6	28
Змістовний модуль 2. Комерціалізація та менеджмент інтелектуальної власності				
Тема 4. Інноваційна діяльність та трансфер технологій. Поняття інноваційної діяльності та трансферу технологій. Основні форми та механізми трансферу технологій. Управління процесом трансферу технологій. Інтелектуальна власність як інструмент підтримки інновацій. Вплив трансферу технологій на економічний розвиток	14	2	2	10
Тема 5. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності. Суть і значення комерціалізації інтелектуальної власності. Способи комерціалізації: продаж, ліцензування, франчайзинг. Етапи та основні принципи комерціалізації. Управління ризиками під час комерціалізації. Роль інтелектуальної власності у формуванні бізнес-стратегій.	16	4	4	8
Тема 6. Управління інтелектуальною власністю в організаціях. Організація процесу управління інтелектуальною власністю. Основні функції менеджера з інтелектуальної власності. Стратегічне планування інтелектуальної власності. Оцінка вартості об'єктів інтелектуальної власності. Захист інтелектуальної власності в бізнесі.	12	2	2	8
Разом за змістовним модулем 2	42	8	8	26
Змістовний модуль 3. Охорона та захист інтелектуальної власності				
Тема 7. Система правової охорони інтелектуальної власності. Міжнародна система правової охорони інтелектуальної власності. Міжнародні угоди та їх роль у захисті інтелектуальної власності. Види об'єктів, що підлягають правовій охороні. Особливості правової охорони в різних країнах. Організації, що займаються охороною інтелектуальної власності (ВООІВ, ЄПВ, Укрпатент).	12	2	2	8
Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності. Способи захисту прав інтелектуальної власності. Адміністративні, судові та економічні методи захисту. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Методи виявлення та протидії порушенням прав інтелектуальної власності. Практика захисту інтелектуальної власності в Україні.	14	2	2	10
Тема 9. Інтелектуальна власність в умовах глобалізації. Вплив глобалізації на інтелектуальну власність. Проблеми захисту інтелектуальної власності в	12	2	2	8

умовах цифрової економіки. Роль інтелектуальної власності в міжнародній торгівлі. Боротьба з піратством і контрафактною продукцією в умовах глобалізації. Виклики та перспективи розвитку інтелектуальної власності в міжнародному контексті.				
Разом за змістовним модулем 3	38	6	6	26
Усього годин	120	20	20	80

5. Теми практичних занять

Назва теми та план заняття	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Основи інтелектуальної власності	
Тема 1. Інтелектуальна власність у цивілізаційному розвитку суспільства 1. Історичний розвиток концепції інтелектуальної власності. 2. Роль інтелектуальної власності в сучасному суспільстві. 3. Основні види інтелектуальної власності (авторське право, патенти, торговельні марки). 4. Вплив інтелектуальної власності на економіку і науково-технічний прогрес. 5. Виклики і перспективи інтелектуальної власності в умовах технологічного розвитку.	2
Тема 2. Правове регулювання інтелектуальної власності 1. Поняття і основи правового регулювання інтелектуальної власності. 2. Національні та міжнародні нормативні акти. 3. Органи державної влади та їх роль в охороні інтелектуальної власності. 4. Особливості регулювання прав інтелектуальної власності в Україні. 5. Взаємозв'язок інтелектуальної власності з іншими правовими сферами.	2
Тема 3. Легітимне набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності 1. Поняття легітимного набуття прав на інтелектуальну власність. 2. Процедури та вимоги для реєстрації об'єктів інтелектуальної власності. 3. Визнання та реалізація прав автора чи винахідника. 4. Передача прав інтелектуальної власності: ліцензії та договори. 5. Обмеження прав власника інтелектуальної власності та їх підстави.	2
Змістовний модуль 2. Комерціалізація та менеджмент інтелектуальної власності	
Тема 4. Інноваційна діяльність та трансфер технологій 1. Поняття інноваційної діяльності та трансферу технологій. 2. Основні форми та механізми трансферу технологій. 3. Управління процесом трансферу технологій. 4. Інтелектуальна власність як інструмент підтримки інновацій. 5. Вплив трансферу технологій на економічний розвиток.	2
Тема 5. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності 1. Суть і значення комерціалізації інтелектуальної власності. 2. Способи комерціалізації: продаж, ліцензування, франчайзинг. 3. Етапи та основні принципи комерціалізації. 4. Управління ризиками під час комерціалізації. 5. Роль інтелектуальної власності у формуванні бізнес-стратегій.	4
Тема 6. Управління інтелектуальною власністю в організаціях 1. Організація процесу управління інтелектуальною власністю. 2. Основні функції менеджера з інтелектуальної власності. 3. Стратегічне планування інтелектуальної власності. 4. Оцінка вартості об'єктів інтелектуальної власності. 5. Захист інтелектуальної власності в бізнесі.	2

Змістовний модуль 3. Охорона та захист інтелектуальної власності	
Тема 7. Система правової охорони інтелектуальної власності 1. Міжнародна система правової охорони інтелектуальної власності. 2. Міжнародні угоди та їх роль у захисті інтелектуальної власності. 3. Види об'єктів, що підлягають правовій охороні. 4. Особливості правової охорони в різних країнах. 5. Організації, що займаються охороною інтелектуальної власності (ВООІВ, ЄПВ, Укрпатент).	2
Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності 1. Способи захисту прав інтелектуальної власності. 2. Адміністративні, судові та економічні методи захисту. 3. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. 4. Методи виявлення та протидії порушенням прав інтелектуальної власності. 5. Практика захисту інтелектуальної власності в Україні.	2
Тема 9. Інтелектуальна власність в умовах глобалізації 1. Вплив глобалізації на інтелектуальну власність. 2. Проблеми захисту інтелектуальної власності в умовах цифрової економіки. 3. Роль інтелектуальної власності в міжнародній торгівлі. 4. Боротьба з піратством і контрафактною продукцією в умовах глобалізації. 5. Виклики та перспективи розвитку інтелектуальної власності в міжнародному контексті.	2
Всього	20

6. Самостійна робота

Назва теми та план заняття	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Основи інтелектуальної власності	
Тема 1. Інтелектуальна власність у цивілізаційному розвитку суспільства 1. Історичний розвиток концепції інтелектуальної власності. 2. Роль інтелектуальної власності в сучасному суспільстві. 3. Основні види інтелектуальної власності (авторське право, патенти, торговельні марки). 4. Вплив інтелектуальної власності на економіку і науково-технічний прогрес. 5. Виклики і перспективи інтелектуальної власності в умовах технологічного розвитку. Вид роботи – презентація або реферат або ситуаційне завдання.	10
Тема 2. Правове регулювання інтелектуальної власності 1. Поняття і основи правового регулювання інтелектуальної власності. 2. Національні та міжнародні нормативні акти. 3. Органи державної влади та їх роль в охороні інтелектуальної власності. 4. Особливості регулювання прав інтелектуальної власності в Україні. 5. Взаємозв'язок інтелектуальної власності з іншими правовими сферами. Вид роботи – презентація або реферат або ситуаційне завдання.	8
Тема 3. Легітимне набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності 1. Поняття легітимного набуття прав на інтелектуальну власність. 2. Процедури та вимоги для реєстрації об'єктів інтелектуальної власності. 3. Визнання та реалізація прав автора чи винахідника. 4. Передача прав інтелектуальної власності: ліцензії та договори. 5. Обмеження прав власника інтелектуальної власності та їх підстави. Вид роботи – презентація або реферат або ситуаційне завдання.	10
Змістовний модуль 2. Комерціалізація та менеджмент інтелектуальної власності	
Тема 4. Інноваційна діяльність та трансфер технологій 1. Поняття інноваційної діяльності та трансферу технологій.	10

<p>2. Основні форми та механізми трансферу технологій.</p> <p>3. Управління процесом трансферу технологій.</p> <p>4. Інтелектуальна власність як інструмент підтримки інновацій.</p> <p>5. Вплив трансферу технологій на економічний розвиток.</p> <p>Вид роботи – презентація або реферат або ситуаційне завдання.</p>	
<p>Тема 5. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності</p> <p>1. Суть і значення комерціалізації інтелектуальної власності.</p> <p>2. Способи комерціалізації: продаж, ліцензування, франчайзинг.</p> <p>3. Етапи та основні принципи комерціалізації.</p> <p>4. Управління ризиками під час комерціалізації.</p> <p>5. Роль інтелектуальної власності у формуванні бізнес-стратегій.</p> <p>Вид роботи – презентація або реферат або ситуаційне завдання.</p>	8
<p>Тема 6. Управління інтелектуальною власністю в організаціях</p> <p>1. Організація процесу управління інтелектуальною власністю.</p> <p>2. Основні функції менеджера з інтелектуальної власності.</p> <p>3. Стратегічне планування інтелектуальної власності.</p> <p>4. Оцінка вартості об'єктів інтелектуальної власності.</p> <p>5. Захист інтелектуальної власності в бізнесі.</p> <p>Вид роботи – презентація або реферат або ситуаційне завдання.</p>	8
Змістовний модуль 3. Охорона та захист інтелектуальної власності	
<p>Тема 7. Система правової охорони інтелектуальної власності</p> <p>1. Міжнародна система правової охорони інтелектуальної власності.</p> <p>2. Міжнародні угоди та їх роль у захисті інтелектуальної власності.</p> <p>3. Види об'єктів, що підлягають правовій охороні.</p> <p>4. Особливості правової охорони в різних країнах.</p> <p>5. Організації, що займаються охороною інтелектуальної власності (ВООІВ, ЄПВ, Укрпатент).</p> <p>Вид роботи – презентація або реферат або ситуаційне завдання.</p>	8
<p>Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності</p> <p>1. Способи захисту прав інтелектуальної власності.</p> <p>2. Адміністративні, судові та економічні методи захисту.</p> <p>3. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.</p> <p>4. Методи виявлення та протидії порушенням прав інтелектуальної власності.</p> <p>5. Практика захисту інтелектуальної власності в Україні.</p> <p>Вид роботи – презентація або реферат або ситуаційне завдання.</p>	10
<p>Тема 9. Інтелектуальна власність в умовах глобалізації</p> <p>1. Вплив глобалізації на інтелектуальну власність.</p> <p>2. Проблеми захисту інтелектуальної власності в умовах цифрової економіки.</p> <p>3. Роль інтелектуальної власності в міжнародній торгівлі.</p> <p>4. Боротьба з піратством і контрафактною продукцією в умовах глобалізації.</p> <p>5. Виклики та перспективи розвитку інтелектуальної власності в міжнародному контексті.</p> <p>Вид роботи – презентація або реферат або ситуаційне завдання.</p>	8
Всього	80

7. Методи навчання

1. Словесний (лекції, бесіди, дискусії, дебати).
2. Пояснювально-ілюстративний (мультимедійні презентації, схеми, відеоматеріали).
3. Практичний (аналіз кейсів у сфері інтелектуальної власності, підготовка практичних завдань під керівництвом викладача).
4. Інтерактивний, комунікативно-дослідницький (групова робота, рольові та симуляційні ігри).
5. Аналітико-рефлексивний та проєктно-дослідницький (проєктне навчання, підготовка презентацій, мозковий штурм).
6. Інноваційний, цифрово орієнтований (онлайн-платформи, вебінари, електронні ресурси).

8. Форми контролю і методи оцінювання

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність та захист авторських прав» є: поточний, періодичний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється у формах усного опитування та дискусії (перевірка розуміння основних понять, принципів і правових механізмів у сфері інтелектуальної власності та авторського права), тестування, оцінювання аналізу нормативно-правових актів і практичних кейсів, а також виконання самостійної роботи (підготовка презентації, або рефератів, або ситуаційних завдань з питань охорони та захисту об'єктів інтелектуальної власності).

Періодичний контроль за сукупністю певних тем здійснюється у вигляді модульних контрольних робіт, які проводяться у формі тестових завдань, розв'язання ситуаційних (правових) задач, аналізу практичних прикладів порушення авторських прав та застосування механізмів їх захисту, що сприяє закріпленню теоретичних знань і формуванню практичних компетентностей.

Після вивчення курсу застосовується *підсумковий контроль* у формі екзамену. Екзамен проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою.

Екзамен включає вирішення (письмове або через університетську платформу Moodle) 40 тестових завдань. Тестові питання мають теоретичне та практичне спрямування та передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці й дозволяють діагностувати рівень підготовки здобувача вищої освіти та рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів за поточний контроль (максимум 60 балів), під час якого оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-бальною системою та переведенням у бальну шкалу шляхом множення середньоарифметичного значення на коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу – 12, та результатів підсумкового контролю (екзамен – це максимум 40 балів).

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання **практичних завдань** здійснюється за такими критеріями:

5 балів – Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом з теми, ґрунтовно відповідає на запитання, демонструє глибоке розуміння основних концепцій та правових механізмів у сфері інтелектуальної власності та захисту авторських прав; наводить приклади з практики та наукових джерел; виявляє здатність до аргументованої наукової дискусії; логічно і послідовно розв'язує ситуаційні задачі, наводить переконливі аргументи на підтвердження своїх думок, здійснює глибокий аналіз і робить обґрунтовані висновки.

4 бали – Здобувач вищої освіти добре орієнтується в матеріалі, дає змістовні та досить точні відповіді на більшість запитань, хоча іноді допускає незначні неточності або не повністю розкриває складні питання; знає основні положення інтелектуальної власності, але іноді не може правильно застосувати їх у нестандартних ситуаціях; відповідає чітко, але іноді потребує уточнень.

3 бали – Здобувач вищої освіти дає поверхневі та неповні відповіді, допускає помилки у термінології та поняттях; не завжди правильно застосовує знання в практичних ситуаціях; розкриває тему лише частково, не здатен надавати повну інтерпретацію основних правових принципів, часто припускається помилок в інтерпретації авторських прав.

2 бали – Здобувач вищої освіти має лише фрагментарні знання, не орієнтується в основних питаннях теми, не володіє професійною термінологією; не розуміє значення теми для правової практики, має труднощі з поясненням базових понять у сфері інтелектуальної власності; виклад відповідей непослідовний і уривчастий.

1 бал – Здобувач вищої освіти не може викласти основні поняття та принципи інтелектуальної власності, дає дуже короткі відповіді, які не розкривають суті питання; допускає значні помилки в термінології, не здатний до аргументації, не розуміє значення предмета для професійної діяльності.

0 балів – Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не може дати відповідь на більшість запитань, не розуміє теоретичних основ дисципліни та основних принципів захисту інтелектуальної власності.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає підготовку презентації, рефератів або розробку ситуаційного завдання. Виконання завдань ґрунтується на опрацюванні сучасних наукових і фахових публікацій за відповідним професійним напрямом, а також на використанні автентичних ілюстративних та інформаційних матеріалів (наприклад, нормативно-правових актів тощо). Оцінювання результатів здійснюється за такими критеріями: упорядкованість – логічність і послідовність викладу матеріалу (**1 бал**); самостійність – виконання завдання без сторонньої допомоги; уміння аргументовано висловлювати власну позицію (**1 бал**); креативність – оригінальність і новизна підходу, застосування нестандартних рішень, здатність виходити за межі традиційних схем мислення (**1 бал**); технічне оформлення – дотримання технічних вимог (формат, шрифт, кегль, інтервал, параметри сторінки тощо) (**1 бал**); пошук дослідника – використання актуальних наукових джерел, фахових статей, наукових праць, нормативних актів і інтерпретацій, а також відповідних ілюстративних матеріалів (**1 бал**).

Модульні контрольні роботи проводяться у формі тестових завдань, розв'язання ситуаційних (правових) задач, аналізу практичних прикладів порушення авторських прав та застосування механізмів їх захисту. Оцінювання результатів здійснюється за 5-бальною шкалою за наступними критеріями:

5 балів – правильне і повне виконання всіх завдань, грамотне застосування правових механізмів захисту, логічний та обґрунтований виклад рішень;

4 бали – правильне виконання більшості завдань (приблизно 80 %), застосування основних механізмів захисту, невеликі неточності у викладі;

3 бали – правильне виконання частини завдань (приблизно 60 %), часткове застосування механізмів захисту, помилки у логіці викладу;

2 бали – виконання менше половини завдань, застосування механізмів захисту лише частково або формально;

1 бал – виконання одиничних завдань, поверхневий або частково неправильний аналіз;

0 балів – відсутність правильних відповідей або невиконання завдань

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у неформальній освіті. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу

дисципліни за умови, що програма неформальної освіти відповідає робочій програмі дисципліни.

Тести для підсумкового (екзаменаційного) контролю. Під час екзамену перевірка знань здобувачів вищої освіти здійснюється у письмовій формі та/або з використанням університетської платформи Moodle. Кожен здобувач отримує 40 тестових завдань. Максимальний результат (100 % правильних відповідей) становить **40 балів**.

9. Питання для підсумкового контролю

1. Роль інтелекту в глобальній економіці.
2. Історія розвитку авторського права.
3. Історія розвитку патентного права.
4. Право інтелектуальної власності на комерційне (фірмове) найменування.
5. Право інтелектуальної власності на торгову марку (знак).
6. Загальновідомі торгові марки.
7. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення походження товарів.
8. Право інтелектуальної власності на селекційні досягнення.
9. Право інтелектуальної власності на топографії інтегральних мікросхем.
10. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторські пропозиції.
11. Право інтелектуальної власності на наукові відкриття.
12. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
13. Основні напрями розвитку сучасних технологій (інформаційні технології, біотехнології, технології виготовлення нових матеріалів).
14. Актуальні винаходи в Україні.
15. Видатні результати досліджень університетів та дослідних центрів світу в XXI ст.
16. Патентування вітчизняних винаходів за кордоном.
17. Винаходи, що становлять державну таємницю.
18. Інжиніринг.
19. Ноу-хау та шоу-хау.
20. Комерційна таємниця.
21. Промислове шпигунство та конкурентна розвідка.
22. «Корпоративні війни» в сучасному світі.
23. Копірайт та копілефт.
24. Спадкоємництво інтелектуальних прав.
25. Право інтелектуальної власності в діяльності Інтернет-медіа. Правовий статус Інтернет-видань.
26. Суміжні права.
27. Колективне управління правами інтелектуальної власності.
28. Договори у сфері інтелектуальної власності.
29. Франчайзинг.
30. Венчурні фірми.
31. Інновації і трансфер технологій.
32. Критичний аналіз законодавства України про інтелектуальну власність.
33. Діяльність Державної служби інтелектуальної власності України.
34. Роль громадських організацій та творчих спілок в регулюванні відносин інтелектуальної власності.
35. Всесвітня організація інтелектуальної власності.
36. Європейська та Євразійська регіональні патентні системи.
37. Інвестування коштів в дослідження урядом та бізнесовими структурами України.
38. Угода TRIPS.
39. Список США «Спеціальні 301».
40. Правові прецеденти в історії розвитку права інтелектуальної власності.
41. Порівняльний аналіз законодавства країн Західної Європи у сфері інтелектуальної власності.

42. Міжнародні класифікації винаходів, промислових знаків, товарів та послуг.
43. «Піратство» у сфері інтелектуальної власності.
44. Ринок контрафактної продукції.
45. Стратегії правової охорони об'єктів інтелектуальної власності.
46. Захист права інтелектуальної власності.
47. Особливості ліцензування об'єктів права інтелектуальної власності. Система ліцензування «Creative commons».
48. Роялті та система паушальних платежів: переваги і недоліки.
49. Гудвіл.
50. Облік та оподаткування інтелектуальної власності.
51. Методи оцінки інтелектуальної власності.
52. Управління інтелектуальною власністю.
53. Маркетинг інтелектуальної власності.
54. Страхування інтелектуальної власності.
55. Інфраструктура комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в Україні.
56. Конкуренція на світовому ринку інтелектуальної власності.
57. Зарубіжне патентування. Процедура за РСТ.
58. Повноваження повірених у справах інтелектуальної власності. Асоціації патентних повірених.
59. Угода АСТА.
60. Митне оформлення при здійсненні міжнародної торгівлі правами інтелектуальної власності.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та періодичний контроль									Індивідуальне самостійне завдання	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2			Змістовний модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота за змістовним модулем 1 – 5			Контрольна робота за змістовним модулем 2 – 5			Контрольна робота за змістовним модулем 3 – 5			5	40	100

Шкала оцінювання: національна та шкала університету

Сума балів за шкалою університету (за всі види освітньої діяльності)	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи) практики	для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
75-89	Добре	
60-74	Задовільно	
менше 60	Незадовільно	Не зараховано

11. Рекомендовані література

Основна

1. Аксютіна А. В. Інтелектуальна власність : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / А. В. Аксютіна, О. В. Нестерцова-Собакар, В. В. Тропін та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с. – Режим доступу: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1424/1/%D0%98%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD.pdf>

2. Білоусова Н. О. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. ; за ред. П. М. Цибульова,

- А. С. Ромашко. Київ : Політехніка, 2021. 374 с. – Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/44252/1/Intelektualna_vlasnist_2021.pdf
3. Верба І. І. Основи інтелектуальної власності : навч. посібник / І. І. Верба, В. О. Коваль. Київ : НТУУ «КПІ», 2013. 262 с. – Режим доступу: https://fel.kpi.ua/fel/data/news/Osnovy_intelektual_vl.pdf
4. Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / І. О. Мікульонок. Київ : Політехніка, 2019. 244 с. – Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/31664/1/Intelekt_vlastnist_patentoznavstvo.pdf
5. Наукова діяльність. Патентознавство. Інтелектуальна власність : підручник / уклад. Г. О. Оборський, І. М. Чістякова, Д. Д. Татакі та ін. Київ : Каравела, 2020. 232 с. – Режим доступу: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2019/Oborskiy_2017_232.pdf
6. Попова Л. М. Інтелектуальна власність : підручник / Л. М. Попова, А. В. Хромов, І. В. Шуба. Харків : Федорко, 2021. 262 с. – Режим доступу: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_pravo/Book_2021_Popova_Intelektualna_vlasnist.pdf
7. Публічна служба : навч. посіб. / В. П. Якобчук, Н. В. Дацій, А. Б. Войтенко, І. В. Кравець, О. В. Захаріна, О. В. Іванюк, А. В. Дяченко, Н. С. Пугачова. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 394 с.
8. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності : підручник. Київ : НУБіП України, 2016. 355 с. – Режим доступу: https://www.businesslaw.org.ua/wp-content/Pidruchnyk_Pravo_intel_vlasnosti.pdf
9. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти : підручник / Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, І. Л. Литвинчук. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 504 с. – Режим доступу: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/8287/3/Intellectual_property_2017.pdf
10. Intellectual property: law and the information society. Cases and materials / William Neal Reynolds Professor of Law, Duke Law School. 5th ed. 2021. 830 p. Available at: <https://web.law.duke.edu/cspd/pdf/ipcasebook.pdf>

Додаткова

1. Закон України «Про власність» // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Закон України «Про авторське право і суміжні права» // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
4. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
6. Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
7. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
8. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право (3-є вид., стереотип.). К.: КНТ, 2016. 614 с.
9. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право : навч. посібник. 3-тє вид., стер. Київ : КНТ, 2016. 614 с.
10. Бабець І. Г. Інтелектуальна власність : навч. посібник / І. Г. Бабець, І. П. Мойсеєнко. Львів : ЛДУВС, 2016. 160 с.
11. Бондаренко С. В. Авторське право та суміжні права : навч. посібник. Київ : Ін-т інтелектуальної власності і права, 2018. 288 с.

12. Васильців Т. Г. Інтелектуальна власність : навч. посібник / Т. Г. Васильців, В. В. Апопій, Р. Л. Лупак, О. О. Ільчук. Львів : Вид-во Львівської комерційної академії, 2015. 252 с.

13. Довженко В. А., Якобчук В. П., Симоненко Л. І. Новий публічний менеджмент у сферах освіти й охорони здоров'я: баланс інтелектуальної власності та публічних інтересів. Суспільство та національні інтереси. Серія «Публічне управління та адміністрування». 2025. № 8(16). С. 480–495.

14. Потехіна В. О. Інтелектуальна власність : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 414 с.

15. Публічне управління регіональною безпекою та сталим розвитком територій : монографія / Н. В. Дацій, А. Б. Войтенко, В. Ф. Загурська-Антонюк та ін. ; за заг. ред. В. П. Якобчука. Житомир : Поліський національний університет, 2025. 578 с. – Режим доступу: <http://ir.polissiauniver.edu.ua/handle/123456789/17412>

16. Публічне управління та адміністрування : навч. посібник / за заг. ред. В. П. Якобчука. Київ : Ліра-К, 2025. 476 с. – Режим доступу: <http://ir.polissiauniver.edu.ua/handle/123456789/17297>

17. Цибульов П. М. Управління інтелектуальною власністю : навч. підручник. Київ : Держ. ін-т інтелектуальної власності, 2019. 312 с.

18. Якобчук В. П., Плотнікова М. Ф., Войтенко А. Б., Ходаківський Є. І., Яніцька Н. Б. Державне адміністрування надання освітніх послуг в умовах діджиталізації. Наукові перспективи. 2022. № 4 (22). С. 52–64.

19. Якобчук В. П., Мосієнко О. В. Механізми виникнення, вирішення та запобігання конфліктам у сфері публічного управління. Суспільство та національні інтереси. 2025. № 2 (10). С. 897–908.

12. Електронні інформаційні ресурси

1. Навчальне середовище Moodle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://beta.znau.edu.ua:3398/course/view.php?id=1401>

2. Інституційний репозитарій Поліського національного університету [Електронний ресурс] : наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, монографії, матеріали конференцій, патенти, статистичні матеріали, наукові звіти. – Режим доступу: <http://ir.polissiauniver.edu.ua/?locale=ua>

3. Верховна Рада України : офіційний вебпортал законодавства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua>

4. Український інститут інтелектуальної власності (Укрпатент) : офіційний сайт ДП [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://iii.ua/uk>

5. World Intellectual Property Organization (WIPO) : official website [Electronic resource]. – Available at: <https://www.wipo.int/portal/en/index.html>